

تجهیز و نو سازی و یکپارچه سازی اراضی شالیزاری

مکر بهروز عیب زاده

عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات برنج کشور

مهندس سیداعوان خرائی

کارشناس ارشد سازمان جهاد کشاورزی مازندران

انتشارات آردوین

عرب‌زاده، بهروز، ۱۳۴۰	سرشناسه
تجهیز و نوسازی و یکپارچه‌سازی اراضی شالیزاری/ تالیف: بهروز عرب‌زاده،	عنوان و نام پدیدآور
اعوان خزائی، سازمان جهاد کشاورزی	
تهران، آرون، ۱۳۹۷.	مشخصات نشر
۴۶ ص.	مشخصات ظاهری
۵ - ۵۴۷ - ۳۳۱ - ۹۶۴ - ۹۷۸	شابک
فیفا	وضعیت فهرست‌نویسی
شالیزارها- ایران- مازندران- یکپارچه‌سازی اراضی	موضوع
Rice farms- Iran- Mazandaran- Consolidation of land	موضوع
holdings	
سده چوبین- ایران- مازندران	موضوع
Province, Leveling - Iran- Mazandaran	موضوع
چاپ سال ۱۳۴۴	شناسه افزوده
سازمان جهاد کشاورزی استان مازندران	شناسه افزوده
۳۱۳۹۷ / ع / ۱ / ۳	رده‌بندی کنگره
۱۸۰۹۵۵ / ۳۳ -	رده‌بندی دیویی
۵۱۱۶۵۸۷	شماره کتابخانه ملی

انتشارات آرون

تجهیز و نوسازی و یکپارچه‌سازی اراضی شالیزارها

دکتر بهروز عرب‌زاده، مهندس سیداعوان خزائی

ناشر: انتشارات آرون

چاپ اول: ۱۳۹۷

چاپ مدیران: ۱۱۰۰ نسخه

۹۰۰۰ تومان

نشانی: میدان انقلاب خیابان ۱۲ فروردین خیابان وحید نظری - نرسیده به خیابان منیری جاوید

تلفن: ۵۱ - ۶۶۹۶۲۸۵۰

پلاک ۱۰۵ - واحد ۳

وبسایت: www.Arannashr.ir

ایمیل: Arannashr@yahoo.com

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۵
فصل اول: تجهیز و نوسازی و یکپارچه سازی اراضی.....	۷
۱-۱ مقدمه.....	۹
۱-۲ اراضی شالیزاری سنتی.....	۱۱
۱-۳ طرح تجهیز و نوسازی و یکپارچه سازی اراضی شالیزاری.....	۱۲
۱-۳-۱ تعریف تجهیز و نوسازی و یکپارچه سازی اراضی شالیزاری.....	۱۳
۱-۳-۲ تجهیز و نوسازی و یکپارچه سازی اراضی شالیزاری در کشت دوم.....	۱۴
۱-۴ تاریخچه اجرای پروژه در استان مازندران.....	۱۵
۱-۵ روند اجرای طرح تجهیز و نوسازی و یکپارچه سازی اراضی.....	۱۶
۱-۵-۱ تهیه نقشه های مورد نیاز.....	۱۶
۱-۵-۲ مطالعات خاک شناسی.....	۱۷
۱-۵-۳ مطالعات منابع آب.....	۱۷
۱-۵-۴ طراحی نقشه اجرایی.....	۱۷
۱-۵-۱ کرت یا واحد زراعی (Field lot).....	۱۷
۱-۵-۲ قطعه زراعی (Field Block).....	۱۸
۱-۵-۳ بلوک زراعی (Farm Block).....	۱۸
۱-۵-۴ واحد مزرعه (Farm Unit).....	۱۸
۱-۵-۵ قطعه تسطیح (Leveled Plot).....	۱۸
۱-۵-۶ نهر درجه سه (Tertiary Canal).....	۱۸
۱-۵-۷ نهر آبیاری (Quarternary Canal).....	۱۸
۱-۵-۸ زهکش درجه سه (Tertiary Drain).....	۱۹
۱-۵-۹ زهکش جانبی، یا زهکش درجه چهارم، (Quarternary Drain).....	۱۹

۱۹-۵-۴-۱۰	مقسم آب (Division Box)	۱۹
۱۹-۶	عملیات اجرایی	۱۹
۱۹-الف	پیاده کردن آرایش طرح (Layout)	۱۹
۲۰-ب	شروع عملیات اجرایی	۲۰
۲۰-۱-۶	اماده سازی و تخریب	۲۰
۲۰-۱-۶-۲	احداث جاده‌های سرویس و کانال‌ها	۲۰
۲۰-۱-۶-۳	احداث کانال‌های آبیاری	۲۰
۲۰-۱-۶-۴	احداث راه‌ها	۲۰
۲۱-۱-۶-۵	احداث زهکش‌ها	۲۱
۲۱-۱-۶-۶	تسطیح قطعات زراعی	۲۱
۲۲-۱-۶-۷	عملیات آب‌نما - قطعات زراعی	۲۲
۲۲-۱-۶-۸	عملیات لوله گذاری احداث آب‌نما و ورودی قطعات	۲۲
۲۲-۱-۶-۹	جانمایی، تقسیم و واگذاری اراضی	۲۲
۲۳-۱-۶-۱۰	عملیات شن ریزی جاده‌های بین مزارع	۲۳
۲۵	فصل دوم: زهکشی اراضی شالیزاری	۲۵
۲۷-۱-۲	اثرات زهکشی بر خصوصیات خاک‌های شالیزار	۲۷
۳۱	فصل سوم: فعالیت‌های تحقیقاتی در اراضی تجهیز و نوسازی شده	۳۱
۳۳-۱-۳	ارزیابی یکنواختی خاک‌های مناطق طرح تجهیز و نوسازی مازندران	۳۳
۳۷-۲-۳	تجهیز و نوسازی و یکپارچه سازی اراضی شالیزاری و دست دوم	۳۷
۳۸-۳-۳	ارزیابی راندمان آبیاری در اراضی شالیزاری تجهیز و نوسازی و یکپارچه شده	۳۸
۴۳	پیشنهادهات	۴۳
۴۵	فهرست منابع	۴۵

پیشگفتار

در بخش کشاورزی برنج پس از گندم، مهمترین محصول کشاورزی محسوب می‌شود و نقش مهمی در تغذیه مردم جهان و نیز کشورمان دارد. در کشور ما برنج بعد از گندم دومین کالای وارد مصرف از نظر مقدار است. در حال حاضر سطحی حدود ۶۵۰ هزار هکتار اراضی کشورمان با تولید سالانه حدود دو میلیون تن به کشت برنج اختصاص داده شده است.

در بیان وضعیت اراضی شالیزاری ایران به عدم بهره‌برداری مطلوب از منابع، کوچکی و پراکندگی قطعات و مسطح بودن اغلب آنها، نیاز به کار سخت و زیاد در تمام مراحل کشت و کار و نداشتن جاده دسترسی و کانال‌های آبیاری و زهکشی مناسب و مشکلات تردد و حمل نهاده‌ها و عدم استفاده مطلوب از ماشین آلات و مصرف زیاد و بی‌رویه نهاده‌ها خصوصاً کود و سم و آلودگی زیست محیطی اشاره نمود.

با توجه به ضرورت فعالیت‌های اساسی و زیر بنایی در جهت تولید برنج که از محصولات مهم و استراتژیک کشور و یکی از اقلام پرمصرف در الگوی غذایی مردم محسوب می‌شود، به منظور حفظ اراضی و ثبات بخشیدن به امر کشت و کار و بهره‌برداری مطلوب از منابع، طرح تجهیز و نوسازی و یکپارچه سازی اراضی شالیزاری به اجرا در آمده است. در طرح مذکور عملیات تسطیح و یکپارچه سازی، احداث کانال‌های آبیاری و زهکشی، احداث جاده بین مزارع و... به اجرا در می‌آید.

نظر به اینکه اجرای طرح تجهیز و نوسازی و یکپارچه سازی اراضی شالیزاری و کاربرد ماشین آلات در عرصه تولید نیازمند دستورالعمل و راهکارهای اجرایی دقیق

که در بر دارنده مسائل فرهنگی، اجتماعی، فنی و اعتباری، تربیت نیروهای متخصص می‌باشد، مجموعه حاضر تهیه شده است. این مجموعه همچنین شامل مسایل تئوریک، فنی و اجرایی در مورد طرح تجهیز و نوسازی و یکپارچه سازی اراضی شالیزاری می‌باشد.

مجموعه حاضر عاری از کاستی و اشکال نیست و بسیاری از مسائل مهم وجود دارد که از آن ذکر به میان نیامده است. از صاحب نظران ارجمند تقاضا می‌شود با راهنمایی و پیشنهادهای اصلاحی خود، ما را یاری نمایند.

www.ketab.ir